

Hadislere göre Vadedilen Mesih Peygamber Efendimizin^{sav} ümmetinden olacaktır. Nitekim bir hadis-i şerif şöyledir:

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□

“Mehdi Mesih’ten başka birisi değildir [\[1\]](#)”

Diğer bir hadiste ise şöyle yer almaktadır:

□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□

“Sizin aranızdan imamınız olarak Meryem oğlu İsa nüzul ettiğinde haliniz nice olur [\[2\]](#)”

Her iki hadisi yan yana koyduğumuzda Vadedilen Mesih zamanında onun haricinde birisinin Mehdi olmayacağı, ayrıca onun bu ümmetten ve ümmetin imamı olacağı açıkça anlaşılmaktadır. Sonuç olarak Mesih ve Mehdi’nin iki ayrı kişi olduğunu düşünmek yanlıştır ve bu, “Mehdi Mesih’ten başka birisi değildir” hadisindeki açık delile de aykırıdır. Gerçek müminlere, Peygamber Efendimizin^{sav} sözleri üzerinde dikkatle düşünmek yaraşır. Bu hadisler zahirde çelişkili gibi görünse de, bize düşen onları iyice inceleyip mutabakat sağlamaktır. Eğer Peygamber Efendimiz ^{sav} bir hadiste önce Mehdi’nin ortaya çıkacağını ve daha sonra İsa’nın ^{as} nazil olup Mehdi’nin arkasında namaz kılacağını söylüyorsa, diğer taraftan ise Mesih’in Mehdi olduğunu da söylüyorsa, o zaman bize düşen nedir? Peygamber’in

^{sav}

sözünü reddetmek mi, yoksa üzerinde dikkatlice düşünüp her iki hadis arasında mutabakat sağlamak mı? Eğer birisi Peygamber Efendimizin

^{sav}

bahsedilen hadislerini az bir dikkatle bile incelerse, “Mehdi Mesih’ten başka birisi değildir” hadisinin, diğer hadisin şerhi ve açıklaması olduğunu görecektir. Yani, Peygamber Efendimizin

^{sav}

bir hadisinden, Mehdi ve Mesih’in iki kişi olacağı anlaşılabilirdi, ama “Mehdi Mesih’ten başka birisi değildir” hadisiyle, o söz konusu şüpheyi ortadan kaldırdı ve öteki hadisin mecazi bir anlam

taşıdığı da böylece anlaşıldı.

Sonuç olarak Peygamber Efendimiz^{sav} bize şunu anlatmak istemiştir. Öncelikle bu ümmetten birisi dünyanın ıslahı için görevlendirilecek, ama herhangi bir peygamberin makamı ona verilmeyecektir. Ancak daha sonra Meryemoğlu İsa'nın nazil olacağı konusundaki gaybî haber de aynı kişinin şahsında gerçekleşecek ve o, İsa^{as} olduğunu iddia edecektir. Bu hadis vadedilen kişiye iki ayrı makamın iki ayrı vakitte verileceğini beyan etmektedir. Yani, vadedilen kişi öncelikle genel bir ıslah için memur edilecek ve daha sonra ona Mesihlik makamı verilecektir. İlâhî gaybi haberlerde genellikle bu tür mecazi ifadeler çok olur ve bu ifadeler gaybî haberlerden çıkarılırsa, onların anlaşılması imkânsızlaşır.

Eğer bu hadisler hakkındaki açıklamamız doğru değilse, o zaman her ikisi de tehlikeli olan iki şıktan birisini kabul etmek zorunda kalırız. İlkine göre, "Mehdi Mesih'ten başka birisi değildir" hadisinin batıl olduğu düşüncesini kabul etmemiz gerekmektedir. Diğer şıkkı göre ise, bu hadis Mehdi'nin Mesih'ten ayrı bir şahıs olduğunu anlatmamaktadır. Aksine buna göre Mesih ve Mehdi'nin dereceleri mukayese edilerek, gerçek Mehdi'nin Mesih olduğu anlatılmaktadır ve diğer Mehdi'nin Mesih yanında sönük ve ehemmiyetsiz olduğu açıklanmaktadır. Bunu bir Arapça örnek ile anlatabiliriz:

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□

Yani, "Filancadan başka âlim yoktur," denildiğinde, bu bahsedilen kimseden başka bir âlim olmadığı anlamına gelmez, aksine söz konusu kimsenin kendi ilminde zirvede olduğunu ve diğerlerinin ise onun karşısında bir hiç olduklarını anlatır.

Bu bahsedilen anlayışların her ikisi de tehlikeli sonuçlar doğurmaktadır. Birisi, sahih bir hadisin sebepsiz yere batıl olarak değerlendirilmesidir. Diğeri ise Mehdi'nin Mesih yanında bir hiç olarak kabul edilmesidir. Böyle bir düşünce, Mehdi'yi imam olarak takdim eden ve Mesih'in onun

arkasında duracağını anlatan hadisler ile de ters düşmektedir. Aslında bu hadislerde özetle Muhammedî Ümmet içinden bir kişinin zuhur edeceğinden bahsedilmektedir. Söz konusu bu kimse ise öncelikle “Muslih” (ıslah edici) olduğunu iddia edecek ve sonra da “Vadedilen Mesih” olduğunu açıklayacaktır.

---

[1] İbn-i Mace; Kitabu'l Fiten, Bab Şiddetüzzaman, 1988, Beyrut

[2] Buhari; Kitabü'l Enbiya; Bab Nüzul-ü İsa Bin Meryem